

תוצאות היום

ד"ר ע"ד התאחדות בני התורה

בנשיאות פוסק עדת תימן

מרן הגאון רבי יצחק רעאבי שליט"א

גליון 16 תמוז-אב ה'תשע"ג ב'שכ"ד

בשיתוף מוסדות "יד מהרי"ץ"

דבר המערכת

"מילי דאבות"

איתא בגמרא בבא קמא ל' ע"א אמר רב יהודה האיי מאן דבעי למהוי חסידא לקיים מילי דנזיקין, רבא אמר מילי דאבות ואמרי לה מילי דברכות, ע"כ. ופירשו המפרשים ז"ל, מילי דאבות היינו מסכת אבות.

ואפשר לפרש עוד בדרך רמז, שלא יבוא אדם ויחפוץ לשנות ממנהגי אבותיו, וטעמו עמו כי לפי דעתו יותר נכון לנהוג אחרת, ואף על פי שאבותיו לא נהגו כן, בכל זאת חפץ הוא להיות חסיד ולשנות ממנהגם. לפיכך בא רבא להוציא מדעה זו ואומר, האיי מאן דבעי למהוי חסידא - דהיינו אדם הרוצה להיות חסיד באמת, לקיים מילי דאבות - לאחוז במנהגי אבותיו שזוהי החסידות האמיתית.

ואין לדייק דשמירת מנהגי אבות אינה אלא חסידות, כי מתבאר שדברי רבא נסובו כלפי רצונו של אותו אדם להיות חסיד, ועל כך אמר רבא שאפשר להיות חסיד יחד עם שמירת מנהגי האבות שאינם סותרים כלל, ואדרבא, היא היא הדרך הנכונה [ואמנם יש בזה כללים דיש מקומות שטוב להחמיר או שעדיף לבטל את המנהג, אך הכל צריך להיות לפי הוראתו של אדם גדול, ועיין במבוא שלחן ערוך המקוצר פרק ד', ושם סימן ו' הערה מ"ד ד"ה ובעניין].

כללן של דברים, כי הדרך הנכונה היא להדבק בכל דבר בדרך האבות ולא לסור ממנה בלא דעת.

והנה עניין זה מתחלק לשני חלקים, הראשון הוא הפן ההלכתי, שאין לשנות מנהגי אבות, והחלק השני היא ההשקפה הצרופה, לפיה עלינו לדבוק בדרך אותה הורו לנו אבותינו זיע"א.

ובשני דברים אלו נתחדו אבותינו בני ק"ק תימן, אשר כידוע במשך אלפי שנים, מאז חורבן בית ראשון ועד עתה,

המשך בעמ' הבא

משלחן מלכים

מתורת רבינו מרן שליט"א

לעניין שיעור כזית בכל דיני התורה, ובריה שהיא פחות מכזית לעניין ברכה אחרונה

שאלה: כתב הרב בשלחן ערוך המקוצר סימן ל"ז סעיף ג' בזה"ל, דבר שהוא ככרייתו, דהיינו אגוז אחד או שאר פרי, ואפילו קמנית אחת, יש אומרים דאעפ"י שאין בו כזית, מכל מקום כיון שהוא פרי שלם, מברכין אחריו ברכה אחרונה. ומנהג העולם כדעת רבינו הרמב"ם שאין מברכין. והמחמיר על עצמו שלא לאכול פחות מכזית תבוא עליו ברכה. וכזית לעניין זה, וכן לעניין סעיף שקודם זה, הוא כחצי ביצה ולא פחות ע"כ:

וקשיא לי מדוע שונה זה ממה שכתב הרב בהלכות ליל הסדר סימן צ"א הערה מ"ג. שיוצאים ידי חובה בפחות משליש ביצה, שזוהי דעת הרמב"ם וזהו מנהגינו:

תשובה: לק"י, כ"ד טבת ה'תשע"ב, ב'שכ"ג.

אמת ויציב דנקיטנין בעיקר הדין בכל התורה כולה הלכה למעשה, ששיעור כזית הוא קרוב לשליש או לרביע ביצה, אפילו לגבי מצוות דאורייתא כאכילת מצה, ואפילו ברכות דחמירי משום לא תשא, יען כי כן הוא מנהגינו מדורי דורות, והוא מיוסד על אדני פו. ומה שכתבתי שם בשלחן ערוך המקוצר אגב דין בריה, וכזית לעניין זה, וכן לעניין סעיף שקודם זה, הוא כחצי ביצה ולא פחות ע"כ, טעיתי בסידור הדברים בשעת הכתיבה, כי משמע לפי זה דקאי על כל הפרטים שבסעיפים אלו. ולא היא, רק לעניין היש אומרים והחומרות:

שהדברים שם בנויים על מה שכתבתי בס"ד בבארות יצחק על פסקי מהרי"ץ הלכות ברכות הפירות ס"ק רי"א ד"ה ושיטת, דף ש"ה, שם כתוב לנכון בזה"ל, ואפשר לענ"ד לומר דאף המחמיר אין לו לחוש רק בשיעור חצי ביצה שהוא כזית לשיטת התוספות בחולין, אבל לא כדעת הרמב"ם וסיעתו הסוברים שהוא כשליש ביצה או כרביע כדלקמן כביאורנו להלכות פסח [ועיין מ"ש על זה בס"ד באגדתא דפסחא פרי עין חיים מהדורא שנייה דף ר"ה אות צ"ט]. דמאחר שהתוספות בסוכה וביומא הוא דמיספקא להו בנידון דידן דלמא שיעורא בכזית, דומיא דאכילה בכזית, היישינן דוקא במה שהוא כזית לדידהו, ולא להחמיר בשיעור הפחות ממנו כדעת הרמב"ם, מאחר דלרמב"ם גופיה פשיטא ליה דהשיעור ברביעית, אע"ג דאין הסברות שבשתי המחלוקות

שמרו על מסורתם הקדומה בקנאות גדולה, לעמוד בפרץ ולקיים כל מנהג כמקורו בלי לשנות ממנו אף לא כקוצו של י"ד.

וכמו כן היו גדולי הדורות עומדים על המשמר כנגד כל רוחות רעות ודעות כוזבות אשר זממו לפרוץ אל כרם בית ה', וכפי שאירע בשנים האחרונות קודם עלייתם ארצה, כשקמו אנשי הכת החדשה לסלול דרך חדשה נגד המסור והמקובל לנו מרבתינו מצוקי ארץ כבר דורי דורות, ועשו זאת תוך כדי רמיסת כל הקדוש והיקר לעם ה', בזיון הקודש וחילולו, כאשר פירו פיהם בדברים שאין האוזן סובלתן, כנגד הזוהר הקדוש ותורת הקבלה, ואף משאר חלקי התורה שבעל פה שלא היו לרוחם לא חשכו את שבט לשונם. כמובן שגדולי ישראל לא עמדו מנגד, אלא השיבו במלחמה שעה, נידו והחרימו מכאן והלאה אותם ואת גרורותיהם, כאשר בראשם ניצב כגבר ראב"ד תימן, הגאון כמוהו"ר יחיא יצחק הלוי צוק"ל. לא רק חכמי תימן נקטו בדרך זו אלא כל גדולי ירושלים דאז היו בעצה אחת עמהם על פי בקשת רבני תימן ששלחו את סיפור המעשה לעמיתיהם בארץ הקדש, ויחד אתם עמדו בפרץ לעצור את מגמתם בכל האמצעים, כידוע ליודעים.

הלכך אין לנו אלא ללמוד ממעשיהם ולהדבק בדרכיהם, לשמור על כל מנהגי אבותינו ולא להרפות מהם, ולהחזיק בדרך אשר הורונו רבותינו זיע"א, ובפרט בזמנינו עת אשר קמים עלינו לכלותינו, אלו אשר חפצים להרוס את עולם התורה ולשנות את הדרך המקובלת לנו מדורי דורות.

ואף גם זאת, בעניין בני הכת הנזכרת רואים אנו היאך היה יחסם של אבותינו אליהם, וממילא אף עלינו מוטלת החובה לנהוג כן ואין כל סיבה לסטות מדרך זו, דלא כבודדים שנועשו פשרנים בנושא טעון ורגיש זה, אם מפני השלום ואם מפני סיבות שונות, רווחיות יותר או פחות, וכל הטענות הללו בטלות מעיקרא, כי הבנת העניין לאשורו תלויה ביסוד ברור, שאין זו מחלוקת שכמותה ישנן עוד רבות, אלא מלחמה על מסורת ההשקפה הצרופה התלויה ביסודות שכל בית ישראל נשען עליהם, ובנושאים אלו אין שום פשרות.

אמנם כל זה מכוון דוקא כלפי חבר מרעים זה, מה שאין כן עניין שמירת מנהגי האבות שצריך להיות בדרך שלום ואחוה, ללא שנאה ומחלוקת שח"ו יכולות להיגרם על ידי זה.

ואפשר לרמז זאת גם בדברי רבא הנזכרים, כי כוונתו התפרשה שיש לשמור על המנהגים והמסורת, אך אין הדברים יוצאים מכדי פשוטן ומילי דאבות היינו מסכת אבות, שבד בבד עם השמירה על המנהגים יש ליזהר בענייני בין אדם לחברו וכפי המבואר.

וכידוע נחרב בית המקדש בעוון שנאת חנם, ולכן בימים אלו בפרט עלינו ליזהר שבעתיים שלא לגרום למחלוקת ושנאת חנם ח"ו אלא להיפך, להרבות אהבת חנם, אחדות ואחוה, בקרב עם ישראל, ובעז"ה בזכות דבר זה נזכה לגאולה השלימה במהרה בימינו אכ"ר.

מסכת התורה
המצרכת

הללו תלויות זו בזו (עיין עירובין דף ז. לא עבדינן כחומרי דבי תרי היכא דסתרי אהדרי). גם מרן דחש להו הכא, לא הכיא כסימן תפ"ו אלא שיטתם שהזית כחצי ביצה. שוב ראיתי בשער הציון סימן ר"י אות כ"ז שכתב כן, מטעם דאולי לא מחמרינן כולי האי. ויעויין שם עוד בבארות יצחק, ותרווה צמאונך:

וכבר רשום אצלי מזה כמה שנים, שצריך (במהדורא המושלמת שתצא לאור בעתיד בעזרתו יתברך) למחוק עניין זה כאן בגוף הסעיף, ולהוריד אותו להערה ג' המוסבת על סעיף ב' (לעניין משקין) אחרי תיבות הערה ס"ד, שם יבוא בזה"ל, וכזית לעניין זה שבסוף הסעיף אליבא דיש אומרים, הוא כחצי ביצה ולא פחות, כמבואר בבארות יצחק שם. אבל שבתחילת הסעיף, וכן לקמן סעיף ג' וכן בשאר כל דיני התורה, נקיטין שאינו אלא קרוב או לשליש או לרביע ביצה, כדלהלן וכו'. והרחבתי בזה באר היטב בס"ד בתחילת שיעור מוצאי שב"ק פרשת שמות בשנתנו זו שהיא ה'תשע"ב ב'שכ"ג, וגם בסוף שיעור מוצאי שב"ק פרשת וארא באותה שנה:

(מתוך שו"ת עולת יצחק חלק ד')

הרב אבישי צדוק שליט"א

מו"צ פעולת צדיק

בענין נפילת אפים בערב ת"ב ובת"ב

כתב מרן השו"ע אור"ח (סימן תקנד סעיף יב) אין אומרים תחינה ערב ת"ב במנחה משום דאיקרי מועד וכן כתב (בסימן תקנט סעיף ד) אין אומרים תחנון בט"ב ואין נופלים על פניהם משום דמקרי מועד. עכ"ל. וכתב המ"ב (ס"ק יז) משום דמקרי מועד כדכתיב קרא עלי מועד וכו' ומ"מ מותר לעשות הספד על חכם שמת ולישב על גבי קרקע ואפילו אחר חצות דכל ההוא יומא קבוע לבכיה והספד ולענין זה לא אשגחנן במאי דאקרי מועד. וא"כ הדבר קצת תמוה כי אם יום זה קבוע לבכיה ולהספד ומדוע אך ורק לענין תחינה ונפילת פנים נחשב מועד. ומקור הדברים הוא בראשונים כמבואר בטור שאם חל ת"ב במוצאי שבת שלא אומרים צו"ץ במנחה ולא יהי נועם בערבית משום קרא עלי מועד וכ"כ הגאונים והמרדכי והרוקח וסיים הבית יוסף בדברי הגהות אשרי וכבר נהגו אבותינו וכו' ומצוה עלינו לקיים מנהג אבותינו.

אולם מנהגנו הבלדי שנופלים על פניהם ואומרים ויהי נועם כמו שכתב מהרי"ץ בעץ חיים כ"ה בכל התכאליל וכן דברי הרמב"ם וכן סוברים הרבה מהגאונים ודברי מרן השו"ע הוא לפי מנהג מקומו. עיי"ש עוד.

והנה בתלמוד בכמה מקומות מבואר שהפסוק קרא עליו מועד קאי על ר"ח עיין פסחים דף עז. קמ"ל דר"ח איקרי מועד כדאביי דאמר אביי תמוז דהאי שתא מלויי מלויה דכתיב קרא עלי מועד, וכתב רש"י תמוז דשילוח מרגלים מלויי מלויה וכלו ארבעים דידהו בט' באב (בפרק בתרא דתענית) והוקבעה להם בו בכיה לדורות "ויום עיבור החודש קרי מועד". אתה הראת לדעת שהפסוק לא קאי כלל על ט' באב כדברי הראשונים הנ"ל אלא קאי על ר"ח שנקרא מועד וא"כ למנהגנו יש יסוד מהתלמוד ונהרא ונהרא ופשטיה כמו שאמרו חז"ל הכל כמנהג המדינה.

ניתן לצפות בשיעורו השבועי של מרן שליט"א בכל מוצאי שבת

בשעה 22:00 בישיבת חובות הלבבות רח' יואל 18 ירושלים

לפרטים 054-8476760

בדין נטילת ידים לניעור כל הלילה

כתב בשלחן ערוך סי' ד' סעיף י"ג, אם היה ניעור כל הלילה יש להסתפק אם צריך ליטול ידיו שחרית ולהתפלל ולהעביר רוח רעה מידי, הגה ויטלם בלא ברכה.

והנה בטעם נטילת ידים של שחרית דעת הרשב"א בתשובותיו ח"א סי' קצ"א דמחמת דכבריה חדשה הוי דכתיב חדשים לבקרים וכו' עיי"ש, וטעמא כתב הבי"י (סי' ד' אות י"ג) כמו שאמרו במדרש (ילקוט שמעוני תהלים ס' תש"ב) בשר ודם מפקיד פקדונו וכו' עכ"ל עיי"ש באורך. ודעת הרא"ש בברכות פרק תשיעי ס' כ"ג דידיים עסקניות הם ואי אפשר דלא נגע עכ"ל, וא"כ בניעור כל הלילה וכלפי טעמים אלו יש כמה דעות. דעת הבי"י הנזכר דבפשטות יש לומר בין לרא"ש ובין לרשב"א דלא יטול כיון דאין זה וודאי שנגע, ונמי לא הוי בריה חדשה כי הטעם מהשינה כדכתב בשם המדרש, ובשם הטור גופיה בסי' מ"ו. ומהרא"ש גופיה הוכיח בתשו' כלל רביעי ס"א וז"ל, שלא תקנוה אלא בבוקר כשידיו מטונפות עכ"ל, דכתב כשידיו מטונפות דוקא. ובדרך אפשר כתב דלרשב"א דלא פלוג יטול. ומדרך זאת הסתפק מרן ופסק בש"ע להסתפק נמי "ליטול ידיו שחרית" ולא רק ארוח רעה. ובמג"א למד לא כדרך אפשר אלא כפשטות דכן פלוג. ומוכיח דלרא"ש וודאי פלוג, ומאי שנא טעמו מהרשב"א, ע"כ "יש להסתפק" ארוח רעה קאמר, ולפי"ז צ"ע לשון הש"ע, ובהדיא בב"י. ומחמת הקושיא הזו, דמאי שנא טעם הרא"ש מטעם הרשב"א, הבי"ח מסיק דנמי לרא"ש לא פלוג ומסברא, ולא דוקא מחמת זה, והא דכתב הרא"ש בתשובה (כלל רביעי) היינו לא בתקנה אלא אמצאות דידו ולא דוקא הכי, ודחוק.

ועיי"ן שתילי זיתים ס"ק ט"ז דפסק כטעם הבי"י רק בדאפשר שהפשט בפסקו בש"ע כפי שדייקנו בלשונו, דלשחרית ותפילה ספק ונמי לרוח רעה, וכדהוסיף השת"י דלענין רוח רעה יש עוד להסתפק, ופליג אמג"א. ונמי משמע כשת"י מהרמ"א דכתב "ויטלם בלא ברכה", והיינו דספק וסב"ל. ולמג"א דליכא לטעמיה דלא פלוג, והנטילה רק משום ספק רוח רעה א"כ פשוט דלא יברך. ומ"מ י"ל דהרמ"א לאפוקי מד' הבי"ח קאתי, ומ"מ רמ"א גופיה בסעיף י"ד כתב ויטלם בלא ברכה אפי' דרוח רעה. ומ"מ ממהירק"ש בערך לחס ס"ק י"ג הגיה רק סעיף י"ג, כדהעיר שת"י ס"ק י"ח.

והמג"א ארמ"א התם כתב דעיקר טעמא כבריה חדשה, ואפי' דלטעם הרא"ש לא פלוג. ולפי"ז מצינו שיטה רביעית, דלרשב"א יותר פשוט דלא אמרינן בזה לא פלוג. ובשלמא לסברת השת"י איכא טעמא, דלטעם הרא"ש לא אמרינן לא פלוג, דלרשב"א זה חידוש הנטילה ובריה חדשה וא"כ לא פלוג, אבל לרא"ש זו סברא דצריך ליטול ותקנו כדי שלא יטעו ובשביל הברכה וא"כ לא אמרינן לא פלוג [וע"ע ט"ז סק"ט ומחצית השקל התם].

אבל למג"א צ"ע דמשמע שגם בלא ישובו על סברת הבי"ח וראייתו ברא"ש, מ"מ לטעם בריה חדשה ניחא. ויש להוסיף דנהי דלא פלוג היינו כשלא קיים כלל, אזי בבוקר מתחיל החיוב לתפילה ולהודות וכו', אבל אי כבר קמו אחר חצות לילה, כדנהגי בכמה דוכתי דידן, ונטלו אז הרי שכבר קיימו חיובם, ובהא ליכא בבוקר צורך ליטול, ופשוט.

"את השב"י ואת המלקוח" (במדכ"ל ל"א, י"ב)

סיפר הגאון רבי עזריה בסיס שליט"א, כי היה ספר תורה אשכנזי בו חלה טעות ונכתב "את השווי ואת המלקוח" במקום "את השב"י ואת המלקוח". הטעות התגלתה רק לאחר בדיקה ממוחשבת, מכיון שהקורא לא הבחין אף פעם בטעות זו, והמתפללים גם הם לא יכלו להעיר לו, שהרי אצלם "השב"י" ו"השווי" נשמעים בדיוק אותו הדבר... אבל אם בבית כנסת תימני היה הקורא מעז לומר "השווי" במקום "השב"י" הרי שכל הקהל היו מתקנים אותו מיד, כי ישנו חילוק ברור בין ביטוי אותיות אלו, ומכאן חיזוק לשמירת מסורת הקריאה והדקדוק לבני עדתנו.

❁ שיערי יצחק ❁

פסקי הלכות, הערות והארות בעניני דיומא שנאמרו מפי רבינו שליט"א בשיעוריו השבועיים, נלקטו ונערכו על פי חוברות שיערי יצחק
א. חלות התענית וגדרי האבלות של בין המצרים חלים רק מבוקרו של יום י"ז בתמוז, ולא מליל התענית, כיון שכל זמן שלא התחיל הצום עדין לא התחילו ימי בין המצרים, וממילא הלילה שלפני כן עדין שייך לשאר ימות השנה ודינו כמותם (פרשת מטות ה'תשע"ב עמ' ד').

ב. בימי בין המצרים צריכים להתעורר יותר ולהזכיר את ירושלים בתפילה ביתר כוונה, ואם לא כיוון מתוך הרגל לשונו יחזור על כך, וכאשר אינו יכול, וכגון אם חתם כבר ברוך אתה ה', יאמר זאת לכל הפחות בהרהור ויתבונן בדבר (פרשת מסעי ה'תשע"ב עמ' ג').

ג. אכילת בשר בשבוע שחל בו תשעה באב מותרת מדינא לדידן, וברור שאין טעם המנהג כדעת האומרים שמפאת החוס אכלו בשר, שלא יתקלקל, אלא ודאי שהשתלשל בידם המנהג כדינא דתלמודא שאין בזה איסור לבד משעת סעודה המפסקת. ולפיכך הלכה למעשה אין מחמירים בזה אם בישלו בשר, כדי שלא לפרוץ את גדרי המסורת והמנהגים, אך ודאי שאין ענין לבשל בשר לכתחילה (פרשת מסעי ה'תשע"ב עמ' י"ז ואילך).

ד. נחלקו הפוסקים האם יש בתשעה באב מצוות תלמוד תורה בענינים המותרים או שהם רק רשות, ולמעשה המיקל יש לו על מה לסמוך, ובפרט אם כוונתו למנוחה לאזור חיל לאחר מכן (פרשת ואתחנן ה'תשע"ב עמ' ו').

חברות "שיערי יצחק", אוצר בלום בהלכה ובאגדה, במסורת ובמנהגים, ערוכים בטוב טעם ודעת משיעוריו השבועיים של מרן הגאון רבינו יצחק רצאבי שליט"א. להצטרפות למנויים ולהשגת השיעורים: מוסדות יד מהרי"ץ 050-4140741

אם למסורת

נשאל מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצוק"ל האם מותר לבני אשכנז לקרוא בספר תורה שנכתב על פי מסורת תימן, השונה בגירסאות חסרות ויתרות וכדו', והשיב בפשיטות שמוותר.

ושבו נשאל דבשלמא לעניין ספר התורה של בני ספרד, שכל החילוק הוא רק בצורת הכתב, ניחא דשרי, דסוף סוף בגירסאות עצמן אין חילוק, אך ספר תורה תימני הרי שונה בגירסאותיו, ואם כן שמא לבני אשכנז נחשב כספר תורה חסר.

והשיב כי גם לבני תימן יש מסורת כיצד לכתוב את ספר התורה, וכיון שנכתב לפי המסורת שלהם אין זה נחשב כספר תורה חסר, ושפיר דמי לקרוא בו אף לבני עדות אחרות (שו"ת וישמע משה חלק ב' דף רמ"ג).

ומעשה בבחור ישיבה הלומד בישיבה אשכנזית אך הוא עצמו היה ממוצא תימני, ובביתו נוהג להתפלל בנוסח ובהיגוי התימני, אלא שבישיבתו הרגיל עצמו להתפלל כנהוג בה על פי נוסח התפילה דידהו, ונשאל מרן זצוק"ל אי אריך למיעבד הכי.

והורה דהנה קבלת מנהגם על עצמו וכדינו של העובר קהילה דשרי, בהסתמך על מה שכתב החתם סופר בתשובותיו (חוו"מ סימן קפ"ח), אינה שייכת בנידון דנן, כיון שבאותה עיר בה נמצאת הישיבה מצויים עוד מבני תימן, ועל כן אין בידו ליטוש תורת אמו. וכל שכן באופן זה שבביתו נוהג כאבותיו, ודאי שעליו לנהוג כן גם בהיותו בישיבה (שו"ת ישא יוסף או"ח חלק ב' סימן כ"ו).

לעילוי נשמתו הטחורה של מרן הגאון רבינו יוסף שלום בהג"ר אברהם זצוק"ל לקראת יום השנה הראשון להסתלקותו

מזקנים אתבונן

ז' אב - יום פטירת הגאון כמוהר"ר נסים (נחום) רצאבי זצוק"ל ראב"ד רצאבה

מן הצדדים הבולטים והמפורסמים באישיותו הדגולה של רבינו נסים זצ"ל היתה דרגת ענותנותו המופלאה, בה הצניע והחביא את עצמו בכל אופן שעלה בידו.

סיפר הרה"ג רבי איתמר חיים כהן שליט"א, כי בבחרותו הגיע אל בית רבינו כדי לבקש ממנו הסכמה לספר אוצרות תימן, ולפני כניסתו אל הבית שמע את קול לימודו של רבינו, וכשנכנס מצאו כשהוא יושב על יד השלחן, ספר פתוח לפניו והוא שוקד על תלמודו. אך מיד כאשר ראהו החל להתנצל, כביכול, באמרו "אל תחשוב שאני כבר הרבה זמן לומד, רק עכשיו התחלתי ללמוד"... ברם גם "הבהרה" זו לא סיפקה אותו, והוא המשיך לטעון כי "גם את מה שאני לומד אני לא מבין, כבר כמה זמן אני יושב כאן ואיני מבין..."

כששמע את משאלתו, כי יכתוב לו הסכמה על ספרו, ביקש הימנו מפורשות שלא יפציר בו להעניק לו את ההסכמה המדוברת. "אם תלחץ עלי אתן לך הסכמה", אמר רבינו, "אבל לא ארגיש טוב עם זה, אז אנא ממך, אל תבקש ממני..."

כמובן שלאור בקשה מפורשת זו לא המשיך הרה"ג שליט"א לבקש ממנו את ההסכמה, והסתפק במידת הענוה הנפלאה אותה ראה לנגד עיניו, כיצד היא מתקיימת הלכה למעשה ברבינו זצ"ל. הוא נפרד מרבינו ופנה לצאת מן הבית. אולם רבינו זצ"ל טרח וליווה אותו עד לרחוב, וגם שם, כאשר המשיך בדרכו, הפנה את ראשו לאחוריו מדי פעם ושם לב כיצד רבינו עומד וממתין במקומו, עד שנעלם מן האופק.

בנותן טעם להזכיר כאן את אשר כתב נכדו של רבינו, הרה"ג רבי משה רצאבי שליט"א (בהקדמתו לקונטרס אהל שרה עמ' ב'), כי בעת שהיה מרגיש ששומעים מחוץ לבית את לימודו או שבאים אחרים אל הבית, היה מפסיק ללמוד בקול רם ואפילו סוגר את הספר, בכדי שלא יראוהו לומד, וכל זאת מרוב שהיה מכסה ומסתיר את עצמו לגמרי.

ובמאמר "יושב בסתר עליון" מתולדותיו, שנדפס בעלון פעולת צדיק גליון כ"ג, הובא כי כשבאו אליו אנשים שלא הכירם ובקשו ברכות, הסכמות וכדו', היה נרעש ונפחד, ואומר כשהוא סופק על כפיו בכאב "חטאתי לשם". הוא היה פונה למבקש ואומר לו בפחד ובאימה "מי שלח אותך אליי? כאומר: אני לא האיש המתאים, מי אני ומה אני? וכל זה, כמובן, נאמר ברצינות גמורה. לפעמים, אחר הפצרות, היה מסכים לברך, ואז הניח את שתי ידיו על ראש המתברך והשפיע לו ברכות רבות מכל לבו. כמו כן לא הסכים, בבואו לארץ הקודש, ללבוש בגדי תלמידי חכמים, כנהוג, ובקושי רב היה מסכים עם העובדה שקראוהו רב, ולפעמים מיחה על זה, והיה אומר שהוא אדם פשוט, כל זה לגודל מידת הענוה שהיתה מושרשת ברבינו זצ"ל.

סימן טוב ומזל טוב

יהא לנו ולכל ישראל

ברגשי גיל ויקר ובקידה אל מול פני הקודש נשגר טנא מלא ברכות קמיה דהוד כבוד אדונינו מורינו ורבינו, מאיר עינינו וסולל נתיבותינו, המגדלנו במסורת אבות ומנחנו במסילות יושר, אשר מפיו אנו חיים ומימיו אנו שותים, עמוד ההוראה, נור השקידה, לוחם מלחמתה של תורה לאמיתה, שמו מפארים נודע בשערי בינה, מרן הגאון הגדול

רבי יצחק רצאבי שליט"א

לרגל השמחה השרויה במעונו נאוה קודש

עם היכנס בנו דוד ני"ץ

בנועם עול תורה ומצוות

ויהא רעוא מן קדם אבונא דבשמאי, שיוכה להמשיך עוד כהנה וכהנה בהרבעת התורה, להגדילה ולהאדירה, להרבות חילים לתורה בטהרתה עוד רבות בשנים בבריות גופא ונהורא מעליא, מתוך שמחת לב והרחבת הנפש אכ"ר

כעתירת

תלמידיו שומעי לקחו די בכל אתר ואתר

בשורה טובה

ניתן להשיג טליתות ללא שזירה בכנפות הטלית, וכן ספרי קודש שיצאו לאור על ידי מחברים מק"ק תימן ותשמישי קדושה, במכון פעולת צדיק רח' קושניר 5 בני ברק 03-6780070.

חזנות לבני תורה על טהרת הקודש

כמו כן נפתחה חנות "אוצר ספרי תימן" להפצת ספרים ותשמישי קדושה על טהרת הקודש בעיה"ק ירושלים והסביבה, בברכת מרן שליט"א ובהכוונתו המלאה

התודה והברכה להר"ר שילה יגאלי שליט"א על סיועו הרב

לרפואת שרונה חיה תחי' ב"ר משה זכריה

לעילוי נשמת הגאון רבי שלמה ב"ר שוכר יגאלי זצ"ל

לעילוי נשמת ר' יוסף ב"ר שלמה ז"ל

לעילוי נשמת הגאון כמוהר"ר נסים (נחום) בהג"ר נסים רצאבי זצוק"ל

לתנובות והערות בכל עניני העלון: מוסדות יד מהרי"ץ ת.ד. 2203 ראשון לציון 050-4140741